

PRZEGLĄD INFORMACJI ZWIĄZKOWYCH

● (05.07.) Związkowcy wstrzymali na dwie godziny ruch pociągów Przewozów Regionalnych. Nie blokowali torów, więc pociągi innych przewoźników mogły przejechać. Zatrzymano kilkadziesiąt pociągów w całym kraju, większo do Śląsku. - *Rozumiemy, że wstrzymanie ruchu pociąga za sobą koszty i liczymy się z nie do końca dobrym odbiorem społecznym. Ale zarabiamy naprawdę niewiele jak na tak odpowiedzialną pracę i od trzech lat nie było żadnego wzrostu naszych wynagrodzeń* - tłumaczy Jerzy Grodzki, przewodniczący „Solidarności” w Podlaskim Zakładzie Przewozów Regionalnych. Związki kolejarzy domagają się podwyżki płac, chcą też otrzymać konkretne propozycje poprawy sytuacji finansowej spółki oraz polepszenia oferty przewozowej.

● (06.07.) Parlament Europejski odrzucił rezolucję postulującą, aby do 2020 roku kraje Unii Europejskiej zmniejszyły emisję nie o 20 procent - jak zakładał pakiet klimatyczny - ale o 30 procent. Polska jest przeciwna przyspieszeniu redukcji emisji CO₂. W takiej sytuacji jest prawdopodobne, że Unia Europejska nie będzie optowała na konferencji w Durbanie za podpisaniem nowej umowy w sprawie emisji CO₂. - *To bardzo dobra wiadomość* - komentuje decyzję Parlamentu Europejskiego Kazimierz Grajcarek, przewodniczący Sekretariatu Górniczego NSZZ „S”. - *Jest to mały krok w kierunku założeń naszej kampanii, jestem więc dobrej myśli. Grajcarek uważa odrzucenie rezolucji za poważny sukces: - To być może otwiera drogę do renegocjacji pakietu klimatycznego.*

● (08.07.) We wszystkich zakładach kolejowej spółki Przewozy Regionalne ruszyło referendum strajkowe. Kolejarze odpowiadają na pytanie, czy są gotowi przystąpić do strajku generalnego w walce o podwyżki płac. Do 18 lipca wyniki głosowania mają trafić do komitetu protestacyjno-strajkowego w Warszawie. - *Strajk generalny to ostateczność, ale musimy być na to przygotowani. Dlatego wykonujemy kolejne kroki przewidziane przez ustawę o rozwiązywaniu sporów zbiorowych. Liczymy, że mimo wielu różnic uda się nam dojść do porozumienia i uniknąć strajku generalnego* - mówi Henryk Grymel, szef kolejarskiej „Solidarności”.

Związki zawodowe działające w spółce domagają się ok. 280 zł brutto podwyżki. Tymczasem zarząd firmy zaproponował wzrost wynagrodzeń o 130 zł od października.

● (11.07.) Komisja Trójstronna nie porozumiała się w sprawie przyszłorocznej wysokości płacy minimalnej. - *Rząd nie przewiduje żadnego pola do negocjacji ani w tej sprawie, ani w sprawie wzrostu płac w sferze budżetowej* - mówi Henryk Nakonieczny, członek prezydium Komisji Krajowej NSZZ „S”. Strona rządowa zaproponowała wzrost płacy minimalnej w przyszłym roku do 1500 zł oraz kontynuację zamrożenia wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. Związkowcy oczekiwali przedstawienia przez rząd mechanizmu wzrostu minimalnego wynagrodzenia do poziomu 50 procent średniej płacy.

● (19.07.) W referendum strajkowym w Zakładach Spółki Przewozy Regionalne wzięło udział 70 procent pracowników zatrudnionych w spółce - za strajkiem opowiedziało się ponad 98 procent głosujących. - *Wynik upoważnia nas do podjęcia kolejnych działań w walce o słuszne przeciwie sprawy* - mówi Stanisław Kokot, rzecznik prasowy Sekcji Krajowej Kolejarzy NSZZ „Solidarności”. - *Nie chodzi nam tylko o podwyżkę, ale o miejsca pracy.*

● (25.07.) W Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego odbyło się spotkanie kierownictwa resortu z przedstawicielami Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarności” i Krajowej Rady Nauki i Szkolnictwa Wyższego ZNP poświęcone negocjacji projektu ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych, przygotowanego przez Krajową Sekcję Nauki NSZZ „Solidarności” w porozumieniu z ZNP.

Uczestnicy ustalili, że do 9 września Ministerstwo ustosunkuje się pisemnie do zawartości merytorycznej projektu, przedstawiając jednocześnie wstępny podział zagadnień ze względu na przewidywany stopień trudności w dalszych negocjacjach. Pierwsze rozmowy odbędą się 11-17 września. Związkowców za-

Ciąg dalszy na str. III

Pierwsza taka monografia

SIEDEM TOMÓW HISTORII

Staraniem Instytutu Pamięci Narodowej zostało opracowane i wydane niezwykle dzieło: siedmiotomowa monografia Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. Jest ona efektem kilkuletniej pracy grona ponad sześćdziesięciu autorów połączonych wspólnym zadaniem - stworzenia możliwie pełnego obrazu dziejów „Solidarności” i towarzyszącego jej ruchu społecznego w latach 1980-1989.

W początkach 2008 roku Biuro Edukacji Publicznej IPN rozpoczęło realizację szeroko zakrojonego projektu badawczego, którego celem było opisanie dziejów NSZZ „Solidarność” zarówno w wymiarze ogólnopolskim, jak i regionalnym. Jego podstawowym, choć niejedynym rezultatem jest wydana właśnie siedmiotomowa monografia. We wstępie do tego wydawnictwa czytamy: *W ciągu ostatniego dwudziestolecia nikt nie podważał dziejowej roli „Solidarności” w procesie wyswobodzenia Polski i całej Europy Środkowo-Wschodniej spod komunistycznej dyktatury. Za tą ogólną konstatacją nie poszły jednak wielkie badania nad historią wielkiego ruchu społecznego / .../. Za zdumiewający należy uznać fakt, iż niepodległa Polska nie zdobyła się na powołanie specjalistycznej instytucji naukowej, zajmującej się analizą fenomenu „Solidarności” nie tylko z punktu widzenia historiografii, lecz także socjologii, politologii, nauk ekonomicznych, psychologii, filozofii itd. Funkcji tych, przynajmniej na razie, nie spełnia Europejskie Centrum Solidarności, przed którym postawiono zadania o przede wszystkim edukacyjnym charakterze. Również Instytut Pamięci Narodowej nie jest instytucją tego typu, zadania IPN są znacznie szersze, aczkolwiek badania nad „Solidarnością” niewątpliwie się w nich mieszczą.*

Pomysłodawcą i inicjatorem tego opracowania był prezes IPN, śp. Janusz Kurtyka. Koordynatorami projektu i redaktorami publikacji zostali Grzegorz Waligóra i Łukasz Kamiński, obecny prezes Instytutu.

Trzy tomy monografii (według numeracji są to tomy pierwszy, drugi i siódmy) zawierają zarówno ogólny opis dziejów „Solidarności” w latach 1980-1989, prezentację organizacji wywodzących się bezpośrednio z NSZZ „Solidarność”, teksty poświęcone strukturze niezależnej na-

uki i oświaty oraz kulturze niezależnej lat osiemdziesiątych, a także artykuły prezentujące niezależne organizacje współtworzące wraz z „Solidarnością” polską rzeczywistość tamtych lat.

W czterech pozostałych tomach przedstawiono historię wszystkich 38 (według stanu na I Krajowy Zjazd Delegatów) regionów NSZZ „Solidarność”. Teksty powstawały w oparciu o przyjęte wcześniej założenia. Obejmowały one zarówno bazę źródłową - zakładano wykorzystanie różnorodnych źródeł: od dokumentów związkowych, przez partyjne, po akta aparatu represji, a także relacje i prasę - jak i proponowany układ tekstu. Zdecydowano się na układ chronologiczno-problemowy, którego osią są dzieje NSZZ „Solidarność”, aczkolwiek przedstawione w szerszym kontekście działań opozycyjnych w latach 1980-1989. Wszystkie artykuły zostały podzielone na cztery podrozdziały, które obejmują genezę i okres formowania się „Solidarności”, czas legalnego działania związku, dzieje stanu wojennego i tzw. normalizacji,

wreszcie rozpoczęty jesienią 1986 r. proces odbudowy struktur.

Historia regionu Podbeskidzie została opublikowana w szóstym tomie, w którym opisane zostały dzieje regionów „Solidarności” z południowej części kraju, między innymi regionów śląsko-dąbrowskiego, dolnośląskiego i Małopolski. To najbardziej obszerna, jak dotąd, monografia podbeskidzkiej „Solidarności”, opracowana przez Dariusza Węgrzyna i Artura Kasprzykowskiego. Praca ta zostanie zaprezentowana przez jej autorów podczas comiesięcznego „Spotkania z historią”, które odbędzie się w poniedziałek, 29 sierpnia, o 17.00 w gmachu Książnicy Beskidzkiej w Bielsku-Białej. Będzie tam można również nabyć wspomniany tom monografii.

KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

Ustanowiony rok temu przez Sejm RP Krzyż Wolności i Solidarności ma być formą uhonorowania działaczy opozycji demokratycznej w Polsce, w tym działaczy podziemnych struktur „Solidarności” oraz osób internowanych, więzionych lub pozbawionych pracy w czasie stanu wojennego. Odznaczenie to może być przyznawane także pośmiertnie.

Zgodnie z ustawą wnioski o nadanie Krzyża Wolności i Solidarności przygotowuje i przedstawia Prezydentowi RP Instytut Pamięci Narodowej. Pracownicy IPN w oparciu o zasoby archiwalne przygotowują listy osób, które zostaną, po udzieleniu osobistej zgody, zgłoszone do tego odznaczenia.

Z inicjatywą zgłoszenia osoby lub listy osób do uhonorowania Krzyżem Wolności i Solidarności mogą występować do IPN organy samorządowe, organizacje społeczne i zawodowe, w tym zwłaszcza stowarzyszenia skupiające osoby represjonowane w stanie wojennym oraz regionalne i zakładowe struktury NSZZ „Solidarność”.

W Bielsku-Białej wstępna lista osób, które mają być zgłoszone do odznaczenia Krzyżem Wolności i Solidarności, jest opracowywana - na podstawie zasobów archiwalnych i dotychczasowych publikacji - w miejscowym punkcie IPN.

Zarząd Regionu Podbeskidzie NSZZ „Solidarność” podjął decyzję, że także opracuje i zgłosi listę kandydatów do tego odznaczenia. Zakładowe organizacje związkowe mogą do 19 września br. zgłaszać w siedzibie ZR nazwiska osób spełniających wymienione w ustawie warunki, które należy, zdaniem wnioskodawców, uhonorować Krzyżem Wolności i Solidarności. Zgłoszenia winny zawierać nie tylko dane osoby zgłoszonej z jej aktualnym adresem, ale także uzasadnienie wniosku wraz - o ile jest taka możliwość - z udokumentowaniem działalności, o której jest mowa w art. 15a. ust. 1 i 2 Ustawy o orderach i odznaczeniach.

Szczegółowe informacje wraz z wzorem wniosku znaleźć można na internetowej stronie Zarządu Regionu: www.solidarnosc.org.pl/bbial.